

Vereniging Dorpsbelangen Grolloo en Omstreken

Aan

- **de gemeenteraad van de gemeente Aa en Hunze**
Postbus 93
9460 AB Gieten
- **cc. College van Burgemeester en wethouders,**
- **cc. raadsfracties Aa en Hunze.**

Betreft: Informatie bevindingen werkgroep/ VDGGO situatie De Grote Moere

Grolloo, 30-1-2024

Geachte raadsleden,

Op 7 december 2023 hebben de heren D. Oelen en W.O. Burghgraef namens de Vereniging Dorpsbelangen Grolloo en Omstreken (VDGO) en de werkgroep De Grote Moere (DGM) ingesproken op uw raadsvergadering

Aanleiding was o.a. de brief d.d. 2 november 2023 van het college aan uw raad. De inhoud bevatte een aantal onvolledigheden welke noodzaakten tot een reactie. Daarnaast wilden we u ook onze bevindingen, uitkomsten van een jaar onderzoek naar de situatie rondom de Grote Moere niet onthouden.

In dit schrijven willen we eerst ingaan op de toelichting van het college, daarna benoemen we onze bevindingen, waarna we komen tot onze standpunten inzake de vervolgaanpak.

Inmiddels hebben wij ook een gesprek gevoerd met het Waterschap Hunze en AA's. Ook de inhoud daarvan zullen wij hier weergeven, teneinde u zo volledig mogelijk omtrent de huidige situatie rondom De Grote Moere te informeren.

Inhoudelijke reactie brief

VGDO heeft mede namens zeven gevolmachtigden, naast het genoemde handhavingsverzoek, tot tweemaal toe op 16 oktober 2023, respectievelijk 24 oktober 2023 een sommatie tot bouwstop (last onder bestuursdwang) ingediend. Reden van deze tweede sommatie was, nadat de gemeente op donderdag 19 oktober jl. Staatsbosbeheer (SBB) schriftelijk verzocht de werkzaamheden stil te leggen, de daaropvolgende maandag en dinsdag (nadat al maanden niet of nauwelijks grond werd aangevoerd), er toch weer zeer intensieve zandtransporten plaatsvonden. Dat riep bij VDGGO veel vragen op. VGDO heeft uw college schriftelijk verzocht daar nader onderzoek naar in te stellen.

Kwaliteit grond

Het is juist dat de gemeente de toezichthoudende instantie is als het bestemmingsplannen betreft, echter zij is eveneens bevoegd gezag inzake het storten en verwerken van de grond daar waar het gaat boven de waterlijn. Dat het RUD Drenthe als toezichthouder de kwaliteit daarvan controleert, ontslaat de gemeente geenszins van haar taak als bevoegd gezag.

Aanlegwerkzaamheden

VDGO bestrijdt ten volle dat de werkzaamheden in 2005 niet vergunning plichtig waren. Het oude bestemmingplan Buitengebied gemeente Rolde (in werking tot 2016) is daar overduidelijk in. Het college informeert u hiermee onvolledig en onjuist. *(Wij komen hierop nader in deze brief terug).*

Onderzoek

Uw college laat het besluit over het handnavingsverzoek mede afhangen van de bevindingen van de toezichthoudende instanties. Het Waterschap en de RUDD zijn de direct betrokken instanties. Het kan volgens VGDO niet zo zijn dat gezien de ernst van alle overtredingen “slagers hun eigen vlees keuren” (zoals een raadslid dit noemde in de betreffende raadsvergadering) van 7 december 2023 en het college daar een definitieve beslissing omtrent voortgang van laat afhangen.

Alle werkzaamheden welke door SBB tot nu zijn uitgevoerd of die ze heeft laten uitvoeren waren zowel onder het oude als onder het thans vigerende bestemmingsplan illegaal. Het verlenen van een vergunning (legaliseren), kan dan ook, gezien de meerdere overtredingen van wetten en regelingen niet aan de orde zijn *(Wij komen ook hierop nader in deze brief terug).*

Bevindingen werkgroep en standpunt VGDO

VGDO heeft geconstateerd dat al sinds 2005 (na de einddatum van de ontgrondingsvergunning) demping bij De Grote Moere heeft plaatsgevonden.

Omstreeks 2018 is het storten uitgebreid, met een forse toename in 2020. In de afgelopen twee jaar is minimaal 150.000 m3 gestort (dat zijn totaal ca. 12.000 vrachtwagenritten met max 35 ton, vol heen en leeg terug). Ook 's avonds na 17.00 uur en in de weekenden hebben deze ritten plaatsgevonden.

Bewoners van Papenvoort (inclusief de op de het voormalige Yorneo-terrein verblijvende ca. 300 Oekraïense vluchtelingen) die langs of in de onmiddellijke nabijheid van de N857 (Borgerderstraat) en het Oostereind te Grolloo wonen, werden bijna dagelijks geconfronteerd met geluidsoverlast, verkeersonveiligheid, schade aan wegen en berm en mogelijk scheuren in muren van huizen. Dit geldt ook voor de direct aanwonenden en grondeigenaren aan DE Grote Moere met een eigen drinkwatervoorziening, zwemwater en/of landbouwgrond met beregeningsbronnen.

Duidelijk is dat bij uitvoering van het huidige (schets)plan van 2022 er in de komende 5 tot 10 jaar nog ca. 800.000 m3 gestort gaat worden. Dat zijn meer dan 60.000 verkeersbewegingen!

Al deze klachten waren voor VDGO aanleiding om in mei 2021 SBB en gemeente {wethouder Heijerman} daarover te bevragen. Tot een inhoudelijk overleg met Staatsbosbeheer, waar bij herhaling door VDGO om is gevraagd, is het nimmer gekomen. Na tussenkomst van uw wethouder Berghuis heeft SBB, zonder enig overleg met VGDO over de klachten, op 8 november 2022 een inloopavond georganiseerd in het Markeshuis in Grolloo. Doel hiervan was het nieuwe plan (naar nu blijkt het 3^e plan) te presenteren. Tot een echte presentatie van die plannen is het op deze tumultueuze avond niet gekomen.

SBB werd door veel bewoners geconfronteerd met de vele klachten en voorbeelden daarvan. Ook werd het SBB duidelijk dat er grote twijfels bestonden over de kwaliteit van het gestorte materiaal. SBB gaf aan dat de controle en het toezicht daarop volgens de regels gebeurde, hetgeen de weerstand nog verder deed toenemen, omdat dit niet strookte met de vele waarnemingen. Er werden steeds voorbeelden genoemd die de twijfel over de kwaliteit, de controle en het toezicht alleen maar verder deden toenemen.

Dit alles heeft ertoe geleid dat op voorstel van het bestuur van VDGO tijdens die bijeenkomst een werkgroep is ingesteld om de problematiek te onderzoeken met als doel het achterhalen van de waarheid (waarheidsvinding) omtrent de stortingen in De Grote Moere.

De werkgroep heeft met uw wethouder, de heer I. Berghuis en in het bijzonder mevrouw M. Hamstra, vanaf november 2022 het nodige overleg gevoerd over deze kwestie. De openheid en transparantie hiervan hebben geleid tot het boven water halen van heel veel documenten, die de werkgroep uitgebreid heeft kunnen bestuderen. De bevindingen konden in goede harmonie uitgebreid met wethouder Berghuis en mevr. Hamstra worden besproken. SBB heeft in een gesprek d.d. 10 oktober 2023 met ambtenaren van de gemeente aangegeven bij eventuele legalisering de “plannen” uit 2022 verder ten uitvoer te willen en kunnen brengen. Nu SBB dat voornemen ook in de pers heeft bevestigd, is dat voor het bestuur van VDGO aanleiding u als raad uitvoerig te informeren over onze bevindingen.

Bevindingen werkgroep

1. In 2001 wordt in het inrichtingsplan “Natuurpark Grolloo”, van SBB en Gemeente AA en Hunze (hierna gemeente) voorgesteld om de “Grote Moere” binnen 5 jaar te vullen met totaal 1.300.000 m³ vrijkomende teelaarde, (uit natuurprojecten, verschraling van bouwgrond, heideplaggen e.d.), waardoor mogelijkheden ontstaan om de ecologische en dag recreatieve betekenis én de aansluiting met de omgeving te vergroten.
NB. Op een voorlichtingsbijeenkomst (herfst 2001) zijn reeds kritische vragen gesteld inzake de vele transportbewegingen, controle op het storten en de hydrologische effecten.
2. In het kader van recreatief medegebruik waren de volgende werkzaamheden gepland:
 - aanleg zichtheuvel van + 15 m¹;
 - plaatsen van vlonders en fietsbruggen;
 - aanleg parkeerplaats (ook voor paardentrailers);
 - aanleg fietspaden;
 - Bij de verdere inrichting wordt tevens rekening gehouden met paardensport (paden, zwemplaats), een hindernisparcours voor mountainbikers en wandelpaden.
3. In dit inrichtingsplan (randnummer 1) wordt inzake vergunningen/toestemmingen het volgende weergegeven:
“Toestemming is onder voorbehoud van goed overleg in brede zin (kwalitatief en kwantitatief) met provincie en waterschap. Het bouwstoffenbesluit is van toepassing met het oog op inrichting van nieuw terrein. Het bevoegd gezag moet met de voorgenomen activiteiten akkoord gaan”.
“Verder is de herinrichting een uitvloeisel van een bestaande, lopende ontgrondingsvergunning, waarbij voor het dempen met teelaarde een wijziging van de bestaande vergunning noodzakelijk is”.

NB. Van al deze benodigde toestemmingen, wijziging van vergunningen e.d. is niets in officiële zin terug te vinden in het dossier van de gemeente en er kan niets worden overlegd. Behoudens het collegebesluit (zie randnummer 8), dat ineens in 2023 opduikt!

Tot 2004 is er uitvoerig mondeling en schriftelijk overleg geweest tussen gemeente en VDGO. Ook in het VDGO- archief is over enige definitieve besluitvorming hieromtrent niets terug te vinden.

4. De bestemmingsplankaart van het oude bestemmingplan buitengebied Gemeente Rolde vermeldt dat het gebied van en rond de “Grote Moere” bestemd is als natuurgebied met aanwezigheid van zandwinning.
 “De als zodanig op de plankaart aangegeven gronden zijn bestemd voor: behoud, herstel en ontwikkeling van landschappelijke en natuurlijke waarden”.
 Reactie VDGO: Een recreatieve invulling valt derhalve niet onder deze bestemming!

5. In het oude bestemmingsplan buitengebied Gemeente Rolde was het volgende aan bepalingen opgenomen:
 Art 4.
 “Het is verboden de gronden en bouwwerken te gebruiken in strijd met de in lid 1 omschreven doeleinden. “
 Art 6.
 - a. Het is verboden zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning (aanlegvergunning) van Burgemeester en Wethouders de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren:
 - a. het aanleggen en/of verharderen van voet- en fietspaden.
 - b. de onder a bedoelde vergunning is niet vereist indien het werken en/of werkzaamheden betreft, die het normale onderhoud tot doel hebben (NB. Daarvan is geen sprake)

6. Uit de randnummers 2, 4 en 5 vloeit voort dat er sprake is van een hernieuwde (o.a. recreatieve) bestemming, er worden bouwwerken opgericht en het gaat niet om werken en/of werkzaamheden die normaal onderhoud ten doel hebben en waarvoor derhalve een verplichting tot het hebben van een aanlegvergunning geldt. Het ging dus niet simpel en alleen om demping. Demping en de afwerking als twee afzonderlijke fasen te beschouwen, om daarmee een aanlegvergunning voor het dempen te omzeilen, is derhalve juridisch niet staande te houden (*Hiermee is de vraag of er in 2005 een verplichting tot aanlegvergunning bestond, beantwoord*).
 NB. Er geldt wel degelijk een aanlegvergunning tot dempen.

7. In 2002 wordt door gemeente, provincie Drenthe en SBB besloten tot nader onderzoek door bureau TAUW naar de mogelijke gevolgen van demping op de geohydrologische, bodemkundige en milieu hygiënische aspecten. In 2003 vindt hun rapportage plaats.
 Eén van de dwingende adviezen van TAUW is een geïsoleerd systeem te hanteren waarbij de bodem en zijanten, niet zonder redenen, worden voorzien van een ondoordringbare kleilaag. Kosten ca. € 6.000.000.

8. Op 15 juli 2003 neemt het College van B&W het besluit (nr. 29128) in te stemmen met demping onder (citaten) *“toepassing dat gekozen wordt voor een geïsoleerd systeem”* en *“een plan van aanpak wordt opgesteld waarin een aantal essentiële zaken ten aanzien van uitvoering en toezicht worden belicht” alsmede dat de kosten van uitvoering voor rekening komen van de initiatiefnemer* (=SBB).
 Wat opvalt in dit besluit is zijn de aanhalingen: *“SBB concludeert in een begeleidende brief dat het dempen van de Moere geen onoverkomelijke bezwaren oplevert. Een conclusie die in dit huis in elk geval ambtelijk vooralsnog niet kan worden onderstreept “. “Ook de collega’s van milieu geven aan niet positief te kunnen adviseren”.*

Reactie VDGO: Het verleden leert dat bij de demping nimmer het geïsoleerde systeem is gehanteerd en sterk betwijfeld wordt of er een plan van aanpak is opgesteld ten aanzien van uitvoering en toezicht. Het archief en dossier van de gemeente geeft daarover geen uitsluitsel.

Tevens kan gesteld worden dat het collegebesluit geen rechtsgeldigheid kent; immers op grond van art. 5 (van het oude bestemmingplan buitengebied Rolde) had zij niet de bevoegdheid een vrijstelling te verlenen. Er is immers geenszins sprake van een beperking tot het meest doelmatige gebruik, dat niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd.

9. Uit het archief en dossier van de gemeente blijkt dat er na 2004 veel overleg heeft plaatsgevonden tussen, gemeente, waterschap, provincie en SSB. Hierbij is het ontwerp besproken, er zijn notulen gemaakt en schriftelijk vastgelegd.
VDGO merkt daarover op, dat welke afspraken er ook gemaakt zijn, door het ontbreken van een planologische toestemming deze geen enkele rechtskracht hebben en er geen enkel recht aan kan worden ontleend.
10. Uit de toelichting van het oude bestemmingplan buitengebied Rolde (Blz. 44 e.v.) blijkt dat bij de “Grote Moere” onder invloed van kwel en regenwater zich hier een pioniersvegetatie heeft gevestigd, bestaande uit onder andere mattenbies, lisdodde en veenmos. Het gebied wordt regelmatig bezocht door vogels als oeverwaluw, kleine plevier, grote zaagbek, ganzen en zwanen. Tevens zijn amfibieën (o.a. rugstreeppad en heikikker) en libellen (o.a. plasrombout en platbuik) hier rijk vertegenwoordigd. Echter, door transport op de locatie de “Grote Moere”, storten, afwerken, vervuiling van de oppervlakte en randen is aan deze rijkdom (zichtbaar) fors geweld gedaan. Opgemerkt zij dat de in 2004 door vrijwilligers aangelegde oeverwaluwwand bij de werkzaamheden door SBB totaal is vernietigd.
11. Nu kent de Flora-Faunawet (thans Wet Natuurbescherming) een verplichte QuickScan flora en fauna, wanneer bepaalde werkzaamheden een mogelijke negatieve invloed kunnen uitoefenen op beschermde planten- en/of diersoorten. Met deze QuickScan, die onlosmakelijk verbonden is met het verlenen van een omgevingsvergunning (in het verleden aanlegvergunning) worden de randvoorwaarden en risico’s voor de natuur in kaart gebracht. De Flora- en Faunawet richt zich op de bescherming van wilde inheemse plant- en diersoorten. Reactie VDGO: Naar onze stellige overtuiging is de QuickScan noch in 2001, noch in 2013, noch in 2022 uitgevoerd. Hetgeen ook zijn bevestiging vindt in het feit dat dit niet in de archieven en dossiers is terug te vinden. Het niet uitvoeren van de QuickScan is in het kader van de Wet natuurbescherming (WNB) een economisch delict op grond van de Wet op de economische delicten (WED). Dientengevolge had de gemeente en provincie Drenthe, als bevoegd gezag, al bestuursrechtelijke sancties moeten opleggen, zoals last onder dwangsom (bouwstop) en zo nodig, gelet op de ernst van het langdurig ontbreken daarvan, een bestuurlijke boete.
12. De genoemde verplichting geldt voor De Grote Moere sinds de werkzaamheden zijn gestart op basis Flora-Fauna-wet (FF-wet) en Natuurbeschermingswet (NBW) die sinds 2017 zijn opgegaan in de nieuwe WNB.
Op de vraag van de gemeente of er ook een flora-faunascan heeft plaatsgevonden reageerde SBB op 29-11-2023 als volgt: SBB staat op het standpunt dat: *“een natuurtoets in het kader van de WNB pas verplicht is sinds 1-1-2017. Omdat dit project toen al in uitvoering was is er bij deze wetwijziging niet alsnog een natuurtoets uitgevoerd. Anno nu moet een ecologische toets worden uitgevoerd die moet worden aangeboden aan bevoegd gezag. Toen was dat nog niet zo. Als er geen beschermde soorten verstoord werden, behoefde er geen besluit door bevoegd gezag genomen te worden. Er was bij de start van het project geen indicatie van verstoring van beschermde soorten”*. Deze stellingname van SBB is pertinent onjuist, misleidend en strafbaar. Gelet op bovenstaande was op basis FF-wet /NBW een QuickScan verplicht en was er wel

degelijk sprake van beschermde diersoort (Oeverzwaluw, rugstreeppad, kleine plevier enz. Zie randnummer 10).

Als het standpunt van SBB hierin hardnekkig blijft en door haar geen herstel plaats zal vinden, zal VGDO zich moeten wenden tot bevoegd gezag (Provincie Drenthe).

13. In 2013 wordt melding gedaan van een definitief inrichtingsplan voormalige zandwinplas “De Moere” te Grolloo, opgesteld door DBG/Enviso. Ook in dit plan is de functie van recreatie opgenomen en worden bouwwerken daarvoor opgericht (o.a. uitzichtheuvel >15 m1). De opstellers schrijven in het plan “dat het gebied bestemd is als natuurgebied en dat voor sociaaleconomische doeleinden dagrecreatie is toegestaan met voorzieningen in de vorm van fiets-, voet- en ruiterspaden, picknickplaatsen e.d. Derhalve is bij realisatie van het inrichtingsplan wijziging van de bestemming niet noodzakelijk”. Dit is pertinent een onjuiste interpretatie. Daarvan hebben we niets terug kunnen vinden in het toen vigerende bestemmingsplan. Opmerkelijk is dat DGB en Envigo onderdeel uitmaken van het transportbedrijf Van der Wiel te Drachten, die in opdracht van SBB de zandtransporten regelt en uitvoert, danwel laat uitvoeren. Wat onder de randnummers 2, 4,5 en 6 is weergegeven, is ook hier van toepassing. Ook de Beheersverordening Buitengebied geeft aan dat het dempen van de plas strijdig is met artikel 5 van de Beheersverordening.
14. In 2021 heeft uw raad de Nota Bodembeheer vastgesteld, waarbij tevens goedkeuring is verleend om PFAS-houdende grond toe te passen. PFAS (poly- en perfluoralkylstoffen) zijn door de mens gemaakte stoffen die van nature niet in het milieu voorkomen en zeer persistent en giftig zijn. (Van deze PFAS-stoffen is niet duidelijk welke ongewenste effecten deze hebben). We weten wel dat veel PFAS niet of nauwelijks afbreken in het milieu, waardoor het RIVM ontraadt dit materiaal (ook beneden grenswaarden) bij dempingen aan te wenden. Voorts merken wij op dat het dempen van diepe plassen waar baggerspecie en grond met PFAS kan worden toepast, inmiddels een maatschappelijke en ook politieke discussie kent. Daar, zoals onder randnummer 8 beschreven is, SBB bewust heeft gekozen voor het dempen zonder aanbrengen van een volledig isolerende leemlaag, en door uw raad wel toestemming zou zijn verleend om PFAS-houdende grond toe te passen, mogelijk in de veronderstelling dat er wel sprake zou zijn van een geïsoleerde laag, mag uitwassing naar de omgeving van De Grote Moere van PFAS niet worden uitgesloten. Mogelijke toekomstige schade zal SBB dan ten laste gelegd moeten worden.
15. In het plan van 2001 zou demping plaatsvinden van DGM, met een inhoud van ca. 1,3 miljoen m³ (wat volgens SBB 300.000 m³ meer blijkt te zijn) met teelaarde (vrijkomend uit natuurprojecten, vershraling van bouwgrond, heideplaggen e.d.). Echter de aard en kwaliteit/herkomst wordt steeds verder opgerekt tot grond dat mag voldoen aan klasse wonen en klasse A. Ook wordt grond gestort welke fosfor en nutriënten bevat. Na onderzoek in 2014 blijkt er ook baggerspecie, materiaal en additieven bij boorcutting en bentoniet (toevoegmiddel bij boringen om chemische stoffen te absorberen) te zijn gestort. Ook is er vrijgekomen tarra van de AVEBE-fabrieken gestort met grote vissterfte tot gevolg. Vervolgens wordt het gebruik van baggerspecie en PFAS-houdend materiaal in 2021 mogelijk gemaakt. Tot slot komt de vraag om tijdelijk “industriegrond” te mogen opslaan. Uit eigen waarneming én waarnemingen van derden bestaat bij ons gerede twijfel over de kwaliteit van de in de “Grote Moere” gestorte materialen. Dat geldt evenzo voor het toezicht van 2004 tot nu van het storten en verwerken van de aangeleverde grond.

Bewoners aan Borgerderstraat van Papenvoort (maar ook Nooitgedacht) meldden VDGO dat zowel de wethouders Heijerman als Luinge reeds bekend waren met de zorg, geuit in 2020 en 2021, omtrent het transport en het vervoerde materiaal. Hierbij ging het om o.a. materiaal uit boorputten, die volgens chauffeurs zo vanuit de boorlocaties zonder enige controle op de vrachtwagens werden geladen. Desgevraagd was hun antwoord: “Alles gaat volgens de regels”.

16. Ook al van voor 2018 zijn kritische geluiden gehoord over de kwaliteit en herkomst van de aangevoerde grond. Bij VDGO bestaat dan ook hier -uit eigen waarneming en waarneming van derden- gerede twijfel over de kwaliteit van de gestorte materialen en het toezicht van het storten en het verwerken daarvan. Dat baart direct aanwonenden, aanliggende grondeigenaren aan DGM met eigen drinkwatervoorziening, zwemwater en landbouwgrond met beregeningsbronnen grote zorgen.
Voorts merkt VDGO op dat het overtollige water afvloeit naar in oostelijke richting gelegen Andersche Diep. Deze laaglandbeek staat weer rechtstreeks in verbinding met drinkwaterwingebieden van Noord-Drenthe.
17. VGDO werd getipt dat er sprake van mogelijke asbestvervuiling zou zijn. Hiervoor zou een proces-verbaal zijn opgesteld. Wij hebben hierover de gemeente om opheldering gevraagd. Uit de aangeleverde stukken blijkt dat er op een aangelegd puinpad stukjes asbest zijn gevonden, dat dit “zintuigelijk” is gecontroleerd en maar één stukje asbest is aangetroffen. In het Besluit asbestwegen is een verbod opgenomen om een weg die asbest bevat in eigendom te hebben als de concentratie groter is dan de 100 mg/kg (gewogen norm).
Op basis van zintuigelijke waarneming kan niet worden vastgesteld dat het om asbest gaat, laat staan dat de norm niet wordt overschreden. Wie (de bekende “slager die zijn”) dit zo heeft gecontroleerd en vastgesteld is niet bekend. Er heeft geen enkel onderzoek naar verdacht materiaal plaatsgevonden. Het proces verbaal, waarom VGDO heeft gevraagd, is tot op heden niet aangeleverd. VGDO vindt dit een kwalijke zaak, asbest in een natuurgebied. VGDO wenst dan ook dat de gemeente nader onderzoek gelast.
18. In november 2022 komt SBB feitelijk voor een derde maal met een plan om het gebied van de “Grote Moere” opnieuw in te richten. Deze keer beperkt het plan zich tot een summiere plankaart zonder verdere toelichting. We merken op:
Het huidige vigerende bestemmingplan (hier geldend vanaf 2018) meldt dat het gebied enkel wordt bestemd als natuur.
VGDO concludeert dat ook voor dit nieuwe plan een omgevingsvergunning geldt op grond van het huidige vigerende bestemmingplan (art. 47.1, 47.3, 47.4. 1 en 2, en 56.4.1 ev.).
Voorts concludeert VGDO samen met raadsman (advocatenkantoor AKD te Amsterdam) van de gemeente in zijn memo d.d. 17 september jl., dat bij het dempen van de “Grote Moere” ook bij dit plan werkzaamheden worden uitgevoerd waarvoor een omgevingsvergunning is vereist op grond van het geldende bestemmingsplan “Buitengebied”. Daarnaast meent hij dat dat het dempen van de plas strijdig is met de gebruiksregels van het bestemmingsplan “Buitengebied”. Ook zijn wij het met uw raadsman eens dat het nieuwe gebruik niet beschermd wordt door het overgangsrecht in het bestemmingsplan. Demping van de plas (zonder omgevingsvergunning) leidt tot overtreding van art. 2.1, eerste lid, aanhef en onder b en c van de Wet algemene bepalingen overgangsrecht (Wabo).
Voorts blijkt dat de bepalingen in het vigerende bestemmingsplan in zake DGM niet of nauwelijks afwijken met van het oude bestemmingsplan Rolde. Andermaal een bevestiging dat de werkzaamheden en demping in 2005 al vergunningplichtig waren.

19. Nu eveneens vast is komen te staan dat aan het gepresenteerde plan uit 2022 (dat slechts bestaat uit een plankaart, zonder een daarbij behorende uitwerking) geen planologische goedkeuring is verleend en er nog steeds werkzaamheden worden uitgevoerd in strijd met de gebruiksregels van het bestemmingsplan, vervalt de vrijstelling om te voldoen aan de stikstofregels.
Eén van die regels is het uitvoeren van een (verplichte) stikstofberekening. Mocht deze berekening er voor DGM niet kunnen worden overlegd, waar het alle schijn van heeft, dan is er andermaal sprake van een economisch delict op basis WED.
20. Legalisering.
Voor concreet zicht op legalisering dient er een ontwerp-bestemmingplan ter inzage te liggen. Daarin moet het illegale gebruik legaal worden. Dat is inzake DGM geenszins aan de orde. Het voornemen om een ontwerp ter inzage te leggen dan wel een voorontwerp bestemmingsplan is eveneens niet het geval. Naar onze stellige mening kan er dus in het geheel geen sprake kan zijn van legalisering. Uitspraken van de Raad van State zijn hierin overduidelijk!
21. SBB laat bij monde van de voorlichter/communicatieadviseur over de in de pers ontstane commotie het volgende weten:
"Ook wij waren in de veronderstelling dat alles goed geregeld was". Dat is in het licht van de wetenschap dat SBB ca. 270.000 ha bos, landbouwgrond en natuurterrein beheert, en betrokken is bij grote projecten waar ruimtelijke ordening vraagstukken spelen een wel zeer onwaarschijnlijke veronderstelling.

"De grond komt uit de omgeving tot maximaal 100 kilometer om het gebied". Inmiddels heeft VGDO van te veel mensen vernomen, die vrachtwagenchauffeurs hebben gesproken, dat grond uit Zeeland, Zuid-Holland, Enschede e.d. werden aangevoerd. Dat het hier niet om incidentele aanvoer betrof, is ook wel duidelijk. Het RUDD ontkent dit, met de verklaring deze transporteurs uit Zeeland en Zuid-Holland specifiek zijn ingehuurd voor het "speciale" transport uit de omliggende Regio.

"Daarnaast moet het de klasse 'wonen' hebben. Dat is herbruikbare, maar licht verontreinigde grond. Deze grond kan volgens de wet gebruikt worden bij het verondiepen van waterplassen, omdat het verantwoord is voor mens en omgeving". "Het is veilig genoeg om erop te wonen en op je moestuin te hebben". Dat is voor VDGO op zijn zachts gezegd simplificeren, vergoelijken en bagatelliseren van het probleem. De feiten wijzen hier, maar ook op andere plaatsen in het land, wel anders uit.
22. De gedane suggestie dat SBB een goed contact zou hebben met bewoners, werpt VDGO verre van zich. Zie daarvoor de ook de inleiding. Stelselmatig heeft SBB VDGO, als vertegenwoordiger van bewoners van Grolloo en omstreken genegeerd en bij overleg niet betrokken. Niet alleen nu maar ook al in 2004 en daarna. De klachten moeten SBB niet ontgaan zijn. Nooit hebben zij hierover enig contact gezocht met de bewoners van Papenvoort en het Oostereind te Grolloo. Ook een verzoek van VDGO, om over de kwestie De Grote Moere in contact te komen met de Maatschappelijke Advies Raad van SBB is op 29 januari 2023 geweigerd. Schriftelijk is door hen aangegeven dat *zij geen casussen in vergadering behandelen om daar inhoudelijk een oordeel over te vellen.*

23. VDGO/werkgroep DGM kan zich niet aan de indruk onttrekken dat het dempen van DGM voor SBB een lucratief verdienmodel lijkt te zijn, waardoor de effecten daarvan op de omgeving en natuur mogelijk van ondergeschikt belang zijn.
24. Van ondernemers die SBB grond hebben aangeboden hebben wij vernomen dat de er een prijs van € 10 tot wel € 25 per m³ is ontvangen. Dat afgezet tegen de inhoud wordt duidelijk dat het om veel geld gaat, welke de handelwijze van SSB (het negeren van VDGO en klachten) wellicht grotendeels zou kunnen verklaren.
25. De werkgroep heeft nog niet kunnen beoordelen of voorschriften van het Bouwbesluit en de Wet milieubeheer naar behoren zijn nageleefd, of de gemeente destijds en later de Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe (RUDD) de controle op de aangeleverde materialen en het toezicht op het storten daarvan wel adequaat hebben uitgevoerd en of ook het Waterschap Hunze en Aa's bij het ontbreken van de planologische vergunningen als bevoegd gezag nalatig is geweest. Dat alles vraagt nader onderzoek. Omdat het hier om een overheidsproject gaat, immers de staat der Nederlanden is eigenaar, zal toch ook gekeken moeten worden of er een beperkte of volledige MER-plicht aan de orde was danwel thans geldt. Gezien de grote omvang en lange duur van de demping lag/ligt een onderzoek naar de effecten op het milieu en de omgeving van De Grote Moere wel degelijk in de rede.
26. Tot slot. Het illegale storten in Grolloo is een niet op zichzelf staand probleem. Ook in o.a. Kloosterhaar, Winterswijk zijn door SBB werkzaamheden uitgevoerd, waar de nodige wet- en regelgeving is/wordt overtreden. Ook de onderzoeksprogramma's Pointer en Zembla stellen op veel locaties van SBB (o.a. voormalige zandwinputten) het storten van baggerspecie en PFAS-houdend en ander verdacht materiaal aan de kaak.

Standpunt VDGO

Het bovenstaande overwegende komen VDGO ende werkgroep De Grote Moere tot de volgende standpunten:

- Het de komende 5 tot 10 jaar voortzetten van de demping met ca. 800.000 m³ is gelet op de (geluids-)overlast en verkeersveiligheid van meer dan 60.000 transportbewegingen voor bewoners van Papenvoort, Nooitgedacht en Oostereind te Grolloo onacceptabel en zal bij voortgang op verder verzet stuiten van de direct betrokkenen en belanghebbenden.
- Dat er, gezien de gerede twijfel over de kwaliteit van het gestorte materiaal, het toezicht en controle daarop een gedegen en betrouwbaar bodem- en bodemwateronderzoek komt, is voor VDGO vanzelfsprekend en ook voorwaardelijk. Dat geldt voor de kwaliteit van het oppervlaktewater en samenstelling van het aangevoerde materiaal, zowel in de bovenlaag (boven de waterlijn) als tot de diepte van de bodem van de zandafgraving (minimaal 18 m¹).
- Wellicht dient er gezien de afwatering ook nader aanvullend onderzoek plaats vinden in het stroomdalgebied van het Andersche diepje, in het kader van de drinkwatervoorziening, nu en in de toekomst.
- Eveneens zal er gedegen onderzoek moeten worden uitgevoerd naar de aard en hoeveelheid van de schade, die aan de natuur is toegebracht. Uitgangspunt daarbij dien te zijn de conditie van de

flora en fauna, zoals de is vastgelegd in de toelichting van het oude bestemmingplan Gemeente Rolde. Ook zal bezien moeten worden welke maatregelen nodig zijn om de ontstane schade te herstellen, alsmede wie voor de daarbij behorende kosten van herstel op dient te draaien.

- **VDGO/de werkgroep DGM staat op het standpunt dat het dempen wordt beëindigd, het terrein wordt afgewerkt met een goede kwaliteit, schone grond waarbij en waarop de natuur zich verder kan ontwikkelen, het terrein wordt ingepast in de omgeving, het gebied rustgebied wordt, waarbij de natuur zich de komende 10 jaar in alle rust kan herstellen en verder ontwikkelen.**

Verdere voortgang (na raadsvergadering d.d. 7 december 2023)

Om uit de impasse te komen en de ruis op lijn weg te nemen met het Waterschap Hunze en Aa's is vanuit VDGO/werkgroep DGM op 14 december 2023 een gesprek gevoerd met de directeur van het Waterschap.

Tijdens dit gesprek is de nodige informatie uitgewisseld en zijn pijnpunten besproken. Daarmee is voor nu de kou uit de lucht. De reden dat wij contact hebben gezocht met het Waterschap was de dreiging van een conflictueuze situatie (ingezet via de media).

Concluderend kan onder andere worden gezegd dat de eis vanuit het Waterschap om ons als VGDO te conformeren aan een niet significante steekproef niet handig is geweest en evenzo dat de ongelukkige uitspraak "de slager die zijn eigen vlees keurt" geen recht doet aan de belangrijke functie en taak van het Waterschap.

Evenzo heeft VGDO aangegeven niet te twijfelen aan de deskundigheid van een geaccrediteerd, dan wel gecertificeerd, laboratorium, zo ook die van het Waterschap. Tijdens het gesprek is ook het idee ontstaan om met de werkgroep DGM het laboratorium te bezoeken wat ook de onderlinge verhoudingen ten goede kan komen.

Zowel Waterschap als VDGO willen dus beide helder krijgen wat er precies gaande is rondom De Grote Moere.

Uit het gesprek kwam naar voren dat het goed is dat gemeente, Waterschap en VDGO (en eventueel het RUDD) over de opzet van het bodem-/bodemwateronderzoek nog eens nader overleggen.

Er dient een gedegen, verkennend bodem /bodemwateronderzoek door een onafhankelijk bureau plaats te vinden, dat afdoende informatie geeft om te bepalen of verder onderzoek nu al dan niet noodzakelijk is.

Wat betreft het water in de Grote Moere (oppervlakte én dieper) bepalen VDGO en Waterschap vervolgens samen welk onderzoek nu wenselijk is om een goed, betrouwbaar beeld te krijgen van de waterkwaliteit.

Mits goede afspraken over het verloop van het wateronderzoek worden gemaakt, zal VDGO zich conformeren aan de analyses van het laboratorium van het Waterschap.

Ten aanzien van een grondig bodem-/bodemwateronderzoek heeft VDGO/de werkgroep DGM bij de gemeente voorgesteld de bureaus TAUW en Arcadis te benaderen voor een offerte. Wat ons betreft dient de gemeente de regie te (blijven) voeren.

Het wachten is nu eerst op een nadere uitwerking van de onderzoeksopdracht, waarvoor de gemeente een aanzet naar VDGO zou doen, voordat beide bureaus kunnen worden benaderd.

Wat betreft het water in de Grote Moere (oppervlakte en dieper) bepalen VDGO en Waterschap samen welk onderzoek nu wenselijk is om een goed, betrouwbaar beeld te krijgen van de kwaliteit van het water.

VDGO hoopt u hiermee vooralsnog voldoende te hebben geïnformeerd.

Mochten er vragen zijn en behoefte aan nader overleg dan hoort VDGO c.q. de werkgroep DGM dat graag.

Hoogachtend,

De Vereniging Dorpsbelangen Grolloo en Omstreken (=VDGO),
mede namens de werkgroep De Grote Moere,

[Redacted signature line]

[Redacted signature line]